

Уманський національний університет садівництва
Факультет плодоовочівництва, екології та захисту рослин
Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

Назва курсу	Управління якістю сільськогосподарської продукції з основами екологічного тваринництва та рослинництва
Викладачі	Ольга Нікітіна
Профайл викладачів	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/nikitina-olga-volodimirivna.html
Контактний тел.	(04744) 3-44-01
E-mail:	ooooolga@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/
Консультації	Четвер з 15.00 до 16.00 в 39 ауд, корпус 1

1. Анотація до курсу

Вирішення проблеми підвищення конкурентоспроможності вітчизняних агропромислових підприємств починається, у першу чергу, із перегляду підходів до забезпечення якості продукції, що виробляється. Згідно з сучасними підходами якість є універсальним і всеосяжним поняттям, під яким розуміється не тільки якість продукції та послуг, які ми споживаємо, а й якість навколишнього середовища, якість людських стосунків, якість життя в цілому. Отже, якість постає мірою взаємовідносин суб'єктів господарювання в процесі ведення якісного бізнесу.

Для забезпечення якості сільськогосподарської продукції необхідна наявність не лише матеріальної бази та кваліфікованого персоналу, але й системного підходу до питань управління якістю. Організація повинна створити дійову систему управління, яка спрямовує її зусилля на якісне виконання всіх процесів, що здійснюються, що у свою чергу, забезпечить досягнення якісного результату (створення продукту або послуги). Отже, менеджмент якості спрямовано не лише на сферу управління якістю в організації, він охоплює всю систему менеджменту компанії, спираючись на системний підхід до управління всіма видами діяльності.

Виходячи з цього, формування й розвиток наукової дисципліни «Управління якістю сільськогосподарської продукції з основами екологічного тваринництва та рослинництва» та широке її застосування як на пряму практичної діяльності набуває особливого значення

2. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни – вивчення дисципліни полягає в тому, що студенти екологічних спеціальностей опановують основи та особливості управління якістю у сільському господарстві, вивчають питання контролю та

якості продукції на сучасному етапі розвитку. Вивчення дисципліни передбачає набуття студентами знань з організаційних та методичних основ управління якістю продукції на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Професійні компетентності

- Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
- Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.
- Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами

3. Формат курсу

Основним форматом курсу є очний з використанням індивідуальної форми навчання. В рамках вивчення дисципліни «Управління якістю сільськогосподарської продукції з основами екологічного тваринництва та рослинництва» передбачено проведення: лекцій (За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі; практичні заняття (на практичних заняттях планується засвоєння теоретичного матеріалу); самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

Програмні результати навчання:

- Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
- Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.
- Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
- Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
- Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
  - Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні	самостійна робота
К-сть годин	20	28	42

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	III	Екологія	2	в

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати відсутні.

8. Політики курсу

Під час підготовки до практичних занять, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література/ ресурси в інтернеті	Завдання, год
--------------------	--------------------------	-------------------------------------	-----------	---------------------------------	---------------

Тиж. 1. 2 акад. год	Тема 1. Поняття і категорії якості.	лекція		1	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 2. 2 акад. Год	Тема 2. Показники якості продукції.	лекція		4,5,7	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 2. 2 акад. год	Тема 3. Методи оцінювання та фактори формування якості продукції	лекція		5,8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 3. 2 акад. год	Тема 4. Сутність та принципи управління якістю продукції.	лекція		1,3	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 3. 2 акад. год	Поняття і категорії якості. Показники якості продукції	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	2,3	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 4. 2 акад. год	Тема 5. Система управління якістю продукції.	лекція		7,8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 4. 2 акад. год	Методи оцінювання якості продукції.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	4, 6	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 5. 2 акад. год	Тема 6. Ефективне використання природно-ресурсного потенціалу та екологічні аспекти якості сільськогосподарської продукції.	лекція		7	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 5. 2 акад. год	Фактори формування та забезпечення якості агропромислової продукції	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні	2,8	- Опитування по питаннях практичного заняття у

			вказівки		вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 6. 2 акад. год	Тема 7. Ефективне використання природно-ресурсного потенціалу та екологічні аспекти якості сільськогосподарської продукції.	лекція		7	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 6. 2 акад. год	Поняття і сутність управління якістю	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	2,4	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 7. 2 акад. год	Тема 8. Міжнародні стандарти управління якістю.	лекція		3,5	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 7. 2 акад. год	Наукові основи та принципи управління якістю продукції	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	2	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 8. 2 акад. год	Тема 9. Міжнародні стандарти управління якістю.	лекція		5	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 8. 2 акад. год	Системи управління якістю, сутність і основні положення	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	7,8	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових

					завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 9. 2 акад. год	Тема 10. Концепція загального управління якістю	лекція		1,3,8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 9. 2 акад. год	Проблеми ефективного використання природно-ресурсного потенціалу АПК.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	5	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття.
Тиж. 10. 2 акад. год	Екологічні аспекти регулювання якості агропромислової продукції.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 10. 2 акад. год	Управління безпечністю харчової продукції та сільськогосподарської сировини.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 11. 2 акад. год	Принципи системи управління безпечністю харчових продуктів.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення

					питань практичного заняття
Тиж. 11. 2 акад. год	Міжнародні стандарти управління якістю	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц- опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 12. 2 акад. год	Концепція загального управління якістю	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц- опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 12. 2 акад. год	Управління якістю продукції в аграрному секторі країн Західної Європи.	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц- опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття
Тиж. 13. 2 акад. год	Досвід управління якістю в Японії	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1,6,7	- Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліц- опитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань практичного заняття

10. Система оцінювання та вимоги

10.1. Денна форма навчання

Поточний контроль.

Опитування (контрольна робота) – 0-5 бали.

Самостійна робота, у тому числі підготовка до лабораторних занять – 1-2 бали.

Модульний контроль – 10 балів.

Контрольна робота (заочна форма навчання) – 50 балів.

Екзамен (підсумковий контроль) – 30 балів.

Максимальна сума балів поточного контролю на час складання заліку – 100

при формі контролю залік

Поточне тестування та самостійна робота											реферат	Сума		
Модуль 1						Модуль 2						10	100	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ПМК	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4					ПМК
T1	T2	T3	T1	T2	T1		T2	T1	T2	T3				
7	7	7	7	7	10	7	7	7	7	7	10			

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на лабораторних заняттях;
2. Виконання індивідуальних завдань.

(1) При контролі систематичності та активності роботи на лабораторних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях під час опитування (контрольна робота); активність при обговоренні питань, що винесені на лабораторні заняття.

(2) При контролі виконання індивідуальних завдань оцінці підлягають: правильність підбору технологічних операцій і виконання необхідних розрахунків під час складання агротехплану вирощування польових культур, написання та презентація рефератів, розв'язання задач.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з дисципліни “Управління якістю сільськогосподарської продукції з основами екологічного тваринництва та рослинництва” здійснюється у формі усного іспиту.

А. Екзаменаційний білет складається із 3 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів :

Повна відповідь на питання, яка оцінюється в 8-10 балів, повинна відповідати таким вимогам:

- 1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту даного питання;

2) повний перелік необхідних для розкриття змісту питання сільськогосподарських термінів та законів;

3) виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;

4) здатність здійснювати порівняльний аналіз різних технологій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення.

5) уміння користуватись методами наукового аналізу фізіологічних перетворень, процесів росту та розвитку рослин і характеризувати їхні риси та форми виявлення;

6) демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

7) засвоєння основної та додаткової літератури. Відповідь на питання оцінюється в 5-7 балів, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання); або, якщо:

2) при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені значні помилки під час: а) використання цифрового матеріалу; б) посилання на конкретні теоретичні і практичні показники чи твердження; в) формування узагальнюючих висновків під час відповіді на конкретне питання.

Відповідь на питання оцінюється в 0-4 бали, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не розкрито трьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

2) одночасно присутні два чи більше типи недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання в 2 бали;

3) висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загальноновизнаним;

4) характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді. Виконання студентами екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер.

Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент знімається з іспиту й одержує нульову оцінку

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

1. Антонов Г.А. Основи стандартизації та управління якістю продукції. СПб: Изд-во СПУЗ, 1995р.
2. Версан В.Г., Чайка І.І. системи управління якістю продукції. М.Ізд-во стандартів, 1989р.
3. Окрепилов В.В. Управління якістю. М.: Економіка, 1998р.
4. Ильенковой С.Д. Управління якістю. Під ред.. М.: Банки і біржі, 1998.
5. Ісікава Каору. Японські методи управління якістю. М.: Економіка, 1988р.
6. Стандартизація та управління якістю продукції: підручник для вузів. Під ред. В.А. Швандара. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
7. Лапідус В.А. Загальна якість (TQM) в російських компаніях. Держ. ун-т управління; Нац. фонд підготовки кадрів. - М: ВАТ «Друкарні« Новости », 2000р.
8. Управління ефективністю та якістю: модульна програма: Пер. з англ. / Под ред. І. Прокопенко, К. Норта. У 2ч. М: Справа, 2001р.

Інформаційні ресурси

1. <http://referaty.net.ua/>
2. www.analytchem.chnu.edu.ua
3. <http://dimastuui.livejournal.com>
4. <http://ecolog.sumdu.edu.ua>
5. <http://www.luguniv.edu.ua..>
6. <http://eco.com.ua>
7. www.nbu.gov.ua

8. <http://ecolog.at.ua>
9. <http://ecology-lectures.ru>
10. <http://ecolib.com.ua>
11. <http://www.hydroecology.chnu.edu.ua>
12. <http://ua.textreferat.com>
13. <http://ukrref.com>
14. <http://bookdn.com>
15. <http://sites.znu.edu.ua>
16. <http://eprints.kname.edu.ua>